

Na osnovu člana 57. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj: 13/24) i člana 7. Pravilnika o provođenju zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj: 8/26), Finansijsko-obavještajni odjel Državne agencije za istrage i zaštitu u saradnji sa nadležnim nadzornim organima iz člana 93. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti donosi

Listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija, odnosno sredstava i klijenata u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti ili finansiranje širenja oružja za masovno uništenje koji se odnose **na društvo za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja i posrednike i zastupnike u osiguranju koji se bave djelatnošću posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju pri zaključivanju ugovora o životnom osiguranju i drugim osiguranjima povezanim s ulaganjem, sa izuzetkom zastupnika u osiguranju koji se bave djelatnošću zastupanja u životnom osiguranju u ime i za račun društva za osiguranje**

## 1) Opći indikatori

- a) Klijent traži ili ulazi u poslovne odnose koji za tu vrstu klijenta nisu ekonomski opravdani;
- b) Klijent često mijenja adresu prebivališta (fizička osoba) i/ili adresu sjedišta pravne osobe;
- c) Klijent upotrebljava druge vrste poštanskih adresa umjesto svoje adrese, što nije uobičajeno za navedeno mjesto ili područje;
- d) Klijent počinje obavljati česte novčane transakcije velikih iznosa, što je neuobičajno u odnosu na prethodne transakcije;
- e) Klijent obavlja novčane transakcije konzistentno zaokruženih iznosa (npr. 20.000,00 KM, 15.000,00 KM, 9.900,00 KM) ili u iznosima nešto ispod zakonskog limita od 30.000,00 KM ili više povezanih transakcija u manjim iznosima;
- f) Klijent stalno obavlja novčane transakcije koje su malo ispod praga iznosa za koji postoji obaveza identifikacije, odnosno prijavljivanja;
- g) Klijent bez jasnog razloga bira tačno određenog obveznika ili poslovnicu obveznika za obavljanje svoje transakcije;
- h) Klijent koji dostavi lažne ili varljive informacije obveznicima ili odbije bez uvjerljivog razloga da dostavi informacije i dokumente koji su potrebni i koji se rutinski dostavljaju, a u vezi su sa relevantnom poslovnom aktivnošću;
- i) Klijent dolazi u prisustvu osobe ili više njih koje ga prate ili promatraju;
- j) Klijent je bio predmet gonjenja za krivična djela čijim se izvršenjem može steći imovinska korist;
- k) Klijent pokazuje veliku upućenost u Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (u daljem tekstu: Zakon) i ispituje obveznika o rigidnosti njihovih procedura za provođenje Zakona;
- l) Klijent obavlja djelatnost koja se smatra visokorizičnom u skladu sa Procjenom rizika od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti;

- m)Klijent čija je struktura takva da je teško utvrditi stvarnog vlasnika ili osobu koja ima kontrolni udio (klijent koji koristi treće osobe, fondacije, trustove ili slične osobe stranog prava, dobrotvorne i neprofitne nevladine organizacije);
- n) Klijent ili stvarni vlasnik je politički eksponirana osoba (PEP) u smislu Zakona;
- o) Klijent je pod istragom zbog krivičnog djela pranja novca ili finansiranja terorizma ili finansiranja širenja oružja za masovno uništenje;
- p) Klijent, vlasnik pravne osobe, ovlaštena osoba ili zaposleni kod klijenta ne zna, odbija da pruži ili daje nedovoljno uvjerljive podatke o prirodi poslovanja tog klijenta i identitetu stvarnog vlasnika, posebno ako je u pitanju kompleksna vlasnička struktura ili česte promjene u vlasničkoj i upravljačkoj strukturi bez jasnog osnova;
- q) Klijent raspolaže opsežnom imovinom (plovila, luksuzni automobili, apartmani za stanovanje i rezidencije) koja ne spada u uobičajene okvire poslovanja društva odnosno struke;
- r) Klijent („poznat i ugledan“) traži povlaštenja prilikom obavljanja transakcije.

**2) Lista indikatora koji se odnose na društvo za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova životnog osiguranja i posrednike i zastupnike u osiguranju koji se bave djelatnošću posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju pri zaključivanju ugovora o životnom osiguranju i drugim osiguranjima povezanim s ulaganjem, sa izuzetkom zastupnika u osiguranju koji se bave djelatnošću zastupanja u životnom osiguranju u ime i za račun društva za osiguranje**

- a) Klijent želi da uplaćuje veće iznose premije osiguranja, jednokratno ili u ratama, koje su iznad njegove platežne sposobnosti te sa kratkim periodima trajanja osiguranja;
- b) Iznos premije osiguranja ne odgovara finansijskoj sposobnosti klijenta te klijent ne može da osigura dokaze o porijeklu sredstava koja su predmet poslovnog odnosa;
- c) Klijent traži ili prihvata nepovoljne uslove osiguranja koji se ne dovode u vezu sa zdravljem ili godinama klijenta;
- d) Klijent često vrši izmjene ugovora o osiguranju zahtijevajući polis osiguranja s većom premijom ili da sa mjesečnog plaćanja pređe na godišnje ili jednokratno plaćanje premija;
- e) Postoji sumnja da su polise osiguranja zaključene na lažna imena, odnosno na imena drugih osoba ili da su prijavljene lažne adrese;
- f) Klijent otkazuje polise osiguranja odmah po sticanju uslova za prijevremeni otkup, posebno kada se radi o polisi osiguranja s velikom premijom;
- g) Klijent prijevremeno raskida ugovor o osiguranju i pored značajnog gubitka, bez uvjerljivog objašnjenja, a posebno kada se radi o ugovoru sa visokom premijom osiguranja;
- h) Klijent vrši promjenu korisnika osiguranja neposredno prije isteka ugovora o osiguranju;
- i) Jedna osoba je ugovarač osiguranja većeg broja ugovora o osiguranju kod različitih društava za osiguranje, a ugovori o osiguranju sklopljeni su u kratkom vremenskom periodu;
- j) Premija osiguranja je plaćena sa računa iz strane banke ili druge slične institucije iz države koja nije država sjedišta pravne osobe, niti država prebivališta ili boravišta klijenta;
- k) Klijent vrši uplate premije osiguranja sa različitih banaka u manjim iznosima;

- l) Klijent – strani državljanin, dolazi iz države, odnosno geografskog područja, koja ne primjenjuje relevantne EU direktive, državi su nametnute sankcije, embargo i slične mjere od strane relevantnih međunarodnih organizacija Ujedinjenih naroda, Vijeća Evrope i dr;
- m) Klijent, strani državljanin, zahtijeva otkup polise prenosom sredstava na račun u banci ili drugoj sličnoj instituciji u stranoj državi koja ima nedostatke u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- n) Klijent zahtijeva da se nadoknada od osiguranja, novac koji potražuje po osnovu nadoknade u slučaju otkazivanja polise ili preplaćeni iznos premije osiguranja isplati trećoj strani i/ili osobi, transferira na račun fizičke ili pravne osobe i to u državu koja ne primjenjuje stroge standarde u oblasti sprečavanja pranja novca ili u kojoj su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;
- o) Pravna osoba zaključuje polise životnog osiguranja za zaposlene, a broj zaposlenih je manji od broja zaključenih polisa, polise se izdaju i na osobe koje nisu zaposlene u pravnoj osobi;
- p) Pravna osoba za svoje zaposlene kao osiguranike ugovara polise životnog osiguranja, dok je korisnik osiguranja pravna osoba, njegov vlasnik/stvarni vlasnik ili član porodice vlasnika/stvarnog vlasnika pravne osobe;
- q) Pravna osoba koja je klijent, premiju osiguranja plaća u ime zaposlenih radnika, neubičajeno visoke premije osiguranja ili otkazuju polise odmah po sticanju uslova za prijevremeni otkup polisa osiguranja;
- r) Podaci o stvarnom vlasniku pravne osobe, koji su evidentirani u evidenciji nadležnih organa ili u drugim registrima i evidencijama stvarnih vlasnika u stranim državama razlikuju se od podataka koje je obveznik utvrdio primjenom propisanih radnji i mjera poznavanja i praćenja klijenta, na osnovu čega se može posumnjati u istinitost podataka upisanih u te registre/evidencije;
- s) Klijent koji sklapa ugovor o osiguranju je osoba koja ima lošu reputaciju ili čije su nezakonite aktivnosti iz prošlosti poznate ili je klijent osoba koja se sa takvom osobom može dovesti u vezu;
- t) Klijent insistira na tajnosti transakcije, tj. da se iznos premije osiguranja ili suma osiguranja ne prijavi uprkos činjenicama da je to zakonska obaveza obveznika;
- u) Klijent molbom i/ili podmićivanjem pokušava da uvjeri službenike društva za osiguranje da protivno Zakonu zastupa njegove interese;
- v) Klijent izuzetno slabo poznaje sadržaj, odnosno bitne elemente ugovora o osiguranju života, te ostavlja osjećaj nezainteresiranosti za prava koja mu po osnovu ugovora o osiguranju pripadaju;
- w) Ugovor o životnom osiguranju sklapa klijent za kojeg je osiguravač imao ranije upite od strane tužilaštava ili MUP-ova, SIPA-e ili nadzornog organa;
- x) Premiju osiguranja za klijenta plaća druga osoba (platilac) koja po zahtjevu osiguravača odbija da pokaže lični dokument za identifikaciju prilikom uplate premije osiguranja;
- y) Zahtjev klijenta da se korist iz ugovora o osiguranju uplati na račun pravne osobe sa kompleksnom organizacijom ili nepoznatim vlasnicima, odnosno menadžerima ili na račun neprofitne organizacije.